

ΛΕΣΧΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Σύντομα η παρουσίαση της Ελένης Σαραντίτη στο λακωνικό κοινό

Έγινε από την επικοινωνία που είχαν τα μέλη της Λέσχης Ανάγνωσης, στην Κουμαντάρειο Πινακοθήκη - Πλαράτημα της Εθνικής Πινακοθήκης, με την Ελένη Σαραντίτη, αποφάσισαν να παρουσιάσουν τη συγγραφέα και στο κοινό της Λακωνίας σε μια βραδιά που θα της αφιερώσουν. Τη στιγμή θα την ορίσει η ίδια, όταν το καινούργιο της βιβλίο για τον "Λεωνίδα" θα βρεθεί - σύντομα - στις προθήκες των βιβλιοπωλείων. Έως τότε τα μέλη της Λέσχης προετοιμάζονται διαβάζοντας τα βιβλία της.

Η Ειρήνη Κοκκορού, μέλος της Λέσχης, με την ίδια ευαισθησία που καλλιεργεί και στα "παιδιά της" στο "Παιδόραμα", υπογράφει το κείμενο που ακολουθεί.

Στην τακτική μας πια συνάντηση στην Λέσχη Ανάγνωσης και αυτή την φορά όπως κάθε άλλη, δεν πήγαμε μόνος του ο καθένας. Το κάθε μέλος έφερε μαζί του τις αθώρητες, όυλες μα και τόσο μεστές μορφές και τοποθεσίες των διηγημάτων και μυθιστορημάτων της Ελένης Σαραντίτη. Ως ιστορίες....". Η οδύσσεια μιας οικογένειας μεταναστών μέσα από τα μάτια ενός εφήβου στο μυθιστόρημα "Όταν φύγαμε...". Ανθρώπων όνειρα που παρέμειναν απλησίαστα στα ενέα διηγήματα του βιβλίου "Τα δέντρα που τα λέγαν ντιβντίβι".

Η απώλεια και η λατρεία της ζωής δεν έχουν αρχή και τέλος στο μυθιστόρημα "Ο κάβος του Αγίου Αγγέλου" που παραστέκεται εκατόν είκοσι χρόνια στη γη της Λακωνίας σε τέσσερις σπουδαίες γυναίκες, σε τέσσερις γενέές της ίδιας φαμίλιας. Μια γυναίκα στην Αθήνα κυλοφορεί με ταξί, συνδιαλέγεται, ακούει, επικοινωνεί με τους οδηγούς και τους συνεπιβάτες στη συλλογή διηγημάτων "Καρδιά από

πέτρα". Διηγήματα που λειαίνουν "την σκληράδα του πόνου που τον καταπίνεις καθημερινώς και αδιαμαρτύρητα". Και τέλος, μια "Γυναίκα με τριαντάφυλλο", μια αλκυόνη στην παραλία, "το δικό μας το βρέφος, το μωράκι μας" η Μαριανθούλα, η Ομορφοδούλα που χει μάνα μάγισσα, η θάλασσα η αγαπησάρα, η βάρβαρη, η λάμα, ζωτανεύουν στην τελευταία συλλογή διηγημάτων της συγγραφέως, όπου ανασαίνουν στο θρόισμα των σελίδων του βιβλίου αυτού όπως και όλων των άλλων, η ανθρωπιά, η μορφιά, η συμπόνια, η ελπίδα, το ονειρό.

Η Ελένη Σαραντίτη γεννήθηκε στη Νεάπολη Λακωνίας, όπως και έζησε μέχρι τα δεκαοχτώ της. Ο τόπος της και δικός μας τόπος δεν είναι σχεδόν ποτέ από τα βιβλία της. "Το πατρικό μου είναι ψηλά στο λόφο. Καμάρι τη λένε την περιοχή κι αληθινό καμάρι είναι. Ω δέντρα και ω λουσούδια και αχ πουλιά και νερά κρύα που ρχονται ίσια απ' την καρδιά του βουνού μας, του Πάρνωνα, Βαβύλα ονομαζόμενος στην περιοχή. Και η θάλασσα τ' αγνάντι, μιλάμε για θάλασσα μεγάλη, άσωστη, που απλώνεται και τραβάει μακριά, κι αστράφτει και φτεροκοπάει και χαϊδεύεται και αναριγάπει.

Η θάλασσα αχ η θάλασσα μου". Καμαρώνει για τον τόπο της Η Ελένη Σαραντίτη και τον τιμά. Όχι μόνο γιατί τον περιδιαβαίνει σελίδα τη σελίδα μα γιατί ξέρει ακριβώς πού κατάει και πού βρίσκεται. Τον γνωρίζει πολύ καλά και γεωγραφικά και ιστορικά. Κάθε βήμα της είναι βασισμένο σε ιστορικές πηγές, στη γνώση της τοπολαλιάς. Ακόμη και οι ενδυματολογικές περιγραφές αλλοτινών εποχών πλησιάζουν την ακριβή εκδοχή τους.

Επισημάνθηκε από τα μέλη της Λέσχης Ανάγνωσης ότι η γραφή της α-

κουμπάει τον λόγο του Παπαδιαμάντη, της Πηνελόπης Δέλτα, της Ιζαμπέλ Αλέντε. Μα ξεχωρίζει για την γλυκιά, τρυφερή αίσθηση που αφήνει στο διάβασμα της. Ιδιαίτερα περιγραφική πολλές φορές παρασύρεται σε μια φλυαρία σαν χαϊδολόγημα όμως, σαν ντάντεμα των λέξεων που τόσο αγαπά. Θαρρείς πως ξεχειλίζει η ψυχή της από όσα έχει να πει και έτσι ξεχειλίζει και ο λόγος της. Ένας λόγος μητρικός θα έλεγα που ακουμπάει με νοιάξμο σε ότι και για ότι γράφει που υπογραμμίζει το δέος για το θαύμα της φύσης και της ίδιας της ζωής. Χρησιμοποιώντας τον τίτλο ενός διηγήματος της θα τολμούσα να πω ότι η Σαραντίτη με την πένα της, δινοντας πνοή στα κακώς εννοούμενα στις μέρες μας απλά και ασήμαντα που μας περιβάλλουν είναι "Ο θεός των ταπεινών". Σε ντούκι παλιό θα χαρακτήριζα προσωπικά το κάθε της βιβλίο.

Που χει κρυμμένα μυστικά προαιώνια, φοβάμαι και αποξεχασμένα, τόσο απλά για αυτό και βασανιστικά, όπως "το λαλημα μας πετροπέρδικας που μπορεί να σου κλέψει την καρδιά και να ανυψώσει τη ζωή σου. Να αισθανθείς ότι δεν ήρθες επί ματαίω στη γη". Σε κάθε της βιβλίο μας χαρίζεται ένας νόστος για κόσμους που είναι ζητίλα μας μα τους αποξεχνάμε, τους βλέπουμε χωρίς να τους κοιτάμε, όπως η φύση, όπως οι άνθρωποι.

Όταν ανοίγω ένα βιβλίο της "ένα φωζετούντικο και θωπευτικό" μου χαρίζεται "εδώ πάνω στο χειμάδι μου". Το χειμάδι της καθημερινότητας που τρέχει και δεν αφήνει εύκολα χώρο να χαρούμε τις "μυρωδιές από ρόδα και μαγιάτικες θάλασσες". Οι λέξεις της "πουλιά ασώπαστα" και ο λόγος της "λαδάκι στην πληγή" του ανταγωνισμού και τους καταναλωτισμού που ζούμε, αναδεικνύει αξέπαλιές, αρχέγονες. "Αν είσθω, θα αφηγηθώ ιστορίες που δεν τελειώνουν, ανήκουστες ιστορίες, που δεν θα 'ναι κανείς σε θέση να παօαδεχθεί, θα σκεφτεί ότι ποιον ολογώ" γράφει στην "Πουλιά" η Ελένη Σαραντίτη, και το "ναι η αλήθεια πως ταξιδεύει απόδιθηκε αυτός ο χαρακτηρισμός από τους αναγνώστες στη Λέσχη Ανάγνωσης.

Η ίδια πιστεύω πως το γνωρίζει πως υφαίνει τον κάθε μύθο της με κόκκινη κλωστή δεμένη στην ζωή τυλιγμένη, αφού όπως γράφει: "Όλα τα απίστευτα εδώ στον επάνω κόσμο συμβαίνουν και μήτε στα παραμύθια ούτε στα όνειρα θα απαντήσεις το αδιανότο". Παραφράζοντας δικές της φράσεις θα έλεγα πως η αλήθεια είναι ότι στα βιβλία της μας χαρίζεται η άπλη του ονείρου, στις σελίδες τους μην τυχόν και πιληγωθούμε. Συγχωρέστε μου τον συναισθηματισμό μα νομίζω πως τον έχουμε ανάγκη στη εποχή μας. Αν μπείτε στον πειρασμό να διαβάσετε οποιοδήποτε βιβλίο της Σαραντίτη, ακόμη κι αν είστε ορθολογιστές μα ανοιχτοί στην μυσταγγία των λέξεων, πάω στοίχημα πως θα συγκινηθείτε και σειρ. Ίσως νοιώσετε να "σώνετε η ψυχή σας μέσα σε γλύκα και πεθυμά". Ίσως αισθανθείτε να πιάνετε ο ορθολογισμός σας "σε χρυσό δόκανο, σε ατλαζένια παγίδα". Κατά πως η ίδια η συγγραφέας γράφει.

Αυτό τον καιρό ετοιμάζει ένα βιβλίο για τη ζωή του Λεωνίδα, του βασιλιά της Σπάρτης. Ανυπομονούμε να το διαβάσουμε.